

Datum:	8 oktober 2017
	Kompas
Votum / zegengroet	
Openingslied(eren)	Psalm 65 : 1 en 2 "De lofzang klinkt uit Sions zalen" Psalm 103 : 3 en 5 "Hij is een God van liefde en genade"
kinderlied	"Je hoeft niet bang te zijn"
Gebed om opening Gods Woord	
1e schriftlezing	Matteus 18 : 23 - 35
Lied na de schriftlezing 1	GKB Gezang 157 "Vader vol van vrees en schaamte"
Tekst	Matteus 6 : 12
Preek	
Amenlied na de Preek	Psalm 130 PvN "Uit de diepte roep ik u"
Leefregel	Matteus 5 : 43 - 48
Zingen:	GKB Gezang 37 : 6 "Vergeef ons onze schulden Heer"
Collecten	
Gebed over Preek en Voorbeden	
Slotzang	GKB Gezang 165 "Machtig God, sterke rots"
Zegen:	

Te hard gereden

Roy is nog geen 19, maar hij heeft zijn rijbewijs al.

Af en toe leent hij een auto, en dan gaat hij 's avonds oefenen.

Oefenen in hard rijden, ook dat.

Op zo'n verlaten polderweg, heeft niemand er verder last van...

En toen was er ineens toch een agent. Gelukkig reed hij geen 130 meer, maar nog wel steeds 100. En dat was te veel.

dia met plaatje

Met de spanning in zijn lijf draait Roy zijn raampje open.

De agent kijkt in zijn verschrikte gezicht en vraagt: "Weet je wel hoe hard je hier mag rijden?"

"Ik denk 80, meneer"

"En weet je wel hoe hard je reed?"

"Niet precies meneer .."

"Ik ook niet, maar te hard was het zeker .."

"Sorry, meneer .."

"Nou, ik zal het je voor deze keer vergeven .., maar leer er wel van vriendje. Een ongeluk zit in een klein hoekje"

"Zeker meneer, bedankt meer "

Toen de agent was doorgereden, schoot Roy in de lach.

Zo, daar was hij goed vanaf gekomen zeg. Daar had hij zich netjes uitgekletst.

Hij startte de auto weer, reed weg -heel rustig- en pakte zijn smartphone om het gelijk even op de groepsapp te zetten. Lachen ...

En zo was het gekomen. Hij zag de hond die overstak net te laat, en hij remde ook net te laat...

Ik sta bij God in de schuld ...

In onze serie over het Onze Vader zijn we toe aan het 4e thema. "Vergeving"
Heer vergeef ons onze schulden gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren"
Of in de woorden van de NBV "zoals ook wij hebben vergeven wie ons iets schuldig was"

En dan wil ik eerst de aandacht vestigen op het woord "schuld"
Jezus kiest hier voor het woord schuld. Later in zijn uitleg spreekt hij ook over
"overtredingen". Wat is het verschil? En wat roept een woord als schuld bij je op?
Ik denk dat het helpt om dat eerst even te doordenken, en het met elkaar te delen.

beamen:

**Wat roept het woord "schuld" bij je op?
Welke ideeën en/of welke gevoelens?**

Als ik het probeer samen te vatten: het belangrijk om onderscheid te maken tussen het
overtreden van een willekeurige regel, en het opbouwen van een schuld. Als ik op een
afgelegen polderweg 100 km rijd ipv de toegestane 80, dan heb ik een regel overtreden.
Wanneer de agent besluit om me, voor deze ene keer, geen boete te geven, dan is er niet
direct sprake van een *schuld*.

Maar, wanneer ik een tijd mijn huur niet betaal, dan heb ik een schuld opgebouwd.
Als de huisbaas zo sympathiek is om me dat te vergeven, dan is de schuld niet weg. Dan
neemt hij hem voor eigen rekening. Het doet altijd ergens pijn ...

En dus wordt de vraag: wat ben ik God eigenlijk schuldig?

Het is goed om daarbij inderdaad dieper af te steken dan het niveau van de liturgische
regels of zelfs de leefregels. Je echte schuld ligt op het niveau van de oneindige eer, het
volledige respect, en de eeuwige liefde van God. En de wederliefde die hij van ons
verwacht. En niet te vergeten op het niveau van het leven zelf, dat je aan God te danken
hebt. Dat komt God allemaal toe, daar heeft hij recht op. En wij zijn niet in staat om dat op
te brengen.

En dat brengt ons bij de koning in Matteus 18. Een koning die rekenschap vraagt. En dan
blijkt een van de dienaren een gigantische schuld te hebben opgebouwd. Tienduizend
talenten. Als je het doorrekent komt je op meer dan 1 miljard euro.
Hoe kom je aan zo'n schuld? Dat lukt alleen wanneer je bijvoorbeeld aangesteld bent over
grote provincie, en heel erg slordig bent geweest bij het beheer. Je hebt de belastingen
niet op tijd geïnd, of te veel geld uitgegeven aan dingen die er niet toe deden. Of aan de
verkeerde mensen. Je hebt de vruchten van het land niet aan de eigenaar doen
toekomen.

Dat tekent onze verhouding ten opzichte van God. Hij heeft ons het leven toevertrouwd, en
de hele aarde. En kijk wat we er van maken. We verzieken Gods schepping, geven hem
niet de opbrengst die hem toekomt. En ook alles wat we onze naasten aandoen, is een
klap in het gezicht van God, die ons geeft aan elkaar. Die van ons houdt en die ons
toevertrouwt aan elkaars liefde.

En zo stapelt zich een schuld op, die niet meer is te overzien.

Een oneindig grote schuld bij God

maar hij vergeeft

Ik sta in de schuld bij God, maar hij vergeeft

Ook hier wil ik beginnen met de betekenis van het kernwoord: vergeven,
Wat is vergeven wel en wat is het niet?

Vergeven is niet: de ander vertellen dat je het niet zo erg meer vind. Dat je besloten hebt om er niet moeilijk meer over te doen. Dat is hooguit een van de onderdelen van vergeving. Een onderdeel dat laat zien dat je eerst nogal moeilijk hebt gedaan over iets dat je laten besluit niet meer zo belangrijk te vinden. Of dat in feite ook weinig voorstelt. Wanneer je zo over vergeving spreekt, waar is dan de schuld gebleven? Was er wel een schuld? Of waren er alleen maar willekeurige regels, die de ander niet kende?

Vergeving is ook niet: uitstel van betaling.

Dat is is waar de slaaf met de mega-schuld om vraagt: "Heb geduld en ik zal alles betalen"
Dat is een heel belangrijk element uit dit verhaal. Het tekent de houding van de man. Je zou kunnen denken: hoe kómt die man er bij. Zo miljardenschuld, die kan toch helemaal niemand ooit betalen? Maar dan zie je over het hoofd dat het ging om een langvoogd.

Hij neemt zich voor om in de komende jaren veel scherper te zijn. Hij wil dolgraag zijn positie houden en dan zijn provincie helemaal volgens de regels gaan besturen en dan zul je eens wat zien! Dan gaat het allemaal goed komen. Het is alleen maar een kwestie van tijd en dan heb ik alles afbetaald, en daarna geef ik u precies waar u recht op heeft. Dan staan we weer helemaal quitte!

De koning doorziet zijn redenering en krijgt *medelijden*.

Man, maak jezelf niets wijs, je bent van goede wil, maar je *kunt* het gewoon niet. Als ik op jou aanbod inga, dan wordt het probleem alleen maar groter.

En dan besluit hij werkelijk te vergeven.

De man is vrij en de koning incasseert het enorme verlies.

En zo leert Jezus ons twee dingen

Vergeving is broodnodig. Zonder vergeving gaan we er gegarandeerd aan.

Zoals we bidden om dagelijks brood, bidden we ook, in een adem, om vergeving.

Dag in dag uit hebben we dat nodig.

Maar willen we dat wel echt? Of zitten we op de lijn van "heb geduld en ik zal alles betalen" Voor alle duidelijkheid, het is niet verkeerd om je voor te nemen om goed te leven, God de eer te geven, de vruchten van de Geest te laten groeien in je leven en die aan God op te dragen. Maar wees er niet op uit om door een perfecte levenswandel, jezelf uit de schulden te manoeuvreren. Dat is volslagen onmogelijk.

En we leren hoe veel het onze hemelse vader kost, om ons te vergeven.

Vergeven is heel erg duur, voor de koning uit het verhaal. Laat staan voor onze hemelse vader, die wordt vergeleken met deze koning. De onvoorstelbaar hoge prijs van het offer van Jezus, zijn eniggeboren zoon, neemt hij voor zijn rekening. Of, anders gezegd, God neemt zelf de schuld over, die hij ons niet in rekening brengt.

Dat is: God vergeeft

en nu ik nog

God vergeeft mij, en nu ik nog.

Het gebed om vergeving wordt gevolgd door de mededeling: zoals wij *vergeven hebben* die ons iets schuldig zijn. Of: zoals wij *vergeven*.

In beide gevallen bedoelt de vertaling dit te zeggen: wij komen pas bij u met dit gebed, nu wij zelf onze eigen schuldenaren hebben vergeven.

Wanneer je dag in dag uit leeft van vergeving, en wanneer je beseft hoe gigantisch veel God jou heeft vergeven, dan *kan* het niet anders, dan dat jij de schulden die mensen bij jou hebben, ook vergeeft. Dat vergeven een manier van leven wordt voor je.

Kan dat niet anders?

Het verhaal van Jezus laat ons zien dat het wel degelijk anders kan.

Het is een heel pijnlijke wending in dit verhaal.

En wij worden nadrukkelijk gewaarschuwd. Zelfs wanneer jou een onvoorstelbaar grote schuld is kwijtgescholden, dan kun je blijven hangen in een onvergefelijk houding.

Wanneer je het verhaal goed leest, dan begrijp je waar de beide valkuilen zitten.

De eerste is de houding van de slaaf. De man die uitriep "heb geduld, morgen doe ik het beter". Dat duidt op een houding die de vergeving niet echt aanvaard, maar het nog steeds wil zien als uitstel van betaling. Die nog steeds wil bewijzen aan de koning dat hij heus wel iets kan presteren, als hij maar beter zijn best doet.

Zodra hij vrij is, "vind hij" een medeslaaf die hem nog een bedrag schuldig is. Het Griekse woord duidt er op dat hij hem *zoekt* en vervolgens vindt. Hij heeft zich zo heilig voorgenomen om voortaan geen steken meer te laten vallen, hij zal zijn Heer eens bewijzen dat hij heus wel alert kan zijn ... En dan gebeurt het onvoorstelbare.

Maar zo onvoorstelbaar is het dus niet. Juist die christenen die niet echt van genade willen of durven leven, die gaan strikt volgens de regels opereren en verlangen dat ook van hun medemensen. Bevraag jezelf daarop, wanneer je wettisch bent, of wanneer vergeven je moeilijk af gaat. Ben ik wel diep doordrongen van Gods oneindige genade? Ben ik wel echt vrij van schuld?

De tweede valkuil is de hoogte van het bedrag. De kwijtgescholden schuld is ruim een miljard.

De onderlingen schuld was ... 10.000 euro. Dat is, voor mensen onder elkaar, geen kleinigheid, laten we wel wezen.

En dat kan ook onze onderlinge onvergeeflijkheid verklaren.

Wat wij elkaar aandoen, als mensen, dat is soms heel verschrikkelijk. Dat is niet niks.

Pesten, het leven onmogelijk maken, ontveren, aanranden, misbruiken.

Geweld, moord, doodslag.

Vergeven? Dat is dan geen kleinigheid. Het kost de vergever veel.

Maar, het levert ook heel veel op.

Het woord vergeving duidt op los maken, vrij maken van. De schuld is er nog, maar hij is niet meer voor jou. Iemand heeft hem overgenomen. God neemt jou schuld over. En wanneer jij je naaste vergeeft, dan mag je het ook aan God overlaten hoe Hij er verder mee omgaat.

Vergeven, elkaar vergeven, is dus niet "het allemaal maar goed vinden". Je vind het niet goed en niet fijn, je bent beschadigd en gekrenkt. Te kort gedaan. Maar je vergeeft het toch. Omdat God jou een nog veel grotere schuld heeft vergeven. En omdat God die barmhartigheid dan ook werkelijk van je verwacht.

Als de koning de slaaf vergeeft, staat erbij: en hij liet hem vrij.

Zo voelt vergeving. Zo voelt het zelfs wanneer je iemand anders vergeeft.

De schuld staat niet meer tussen jullie in. Die is in Gods handen.

En jullie kunnen verder.

In het thema van deze week wordt dit mooi uitgewerkt. Daar wordt onderscheid gemaakt tussen vergeving en verzoening. Dat is niet hetzelfde.

Verzoening is een proces. Dat moet van twee kanten komen. En dat lukt niet altijd.

Maar eerst komt vergeving. Dat is een persoonlijke daad, vanuit jezelf. Daar kies je voor en dat is een keus die God ook daadwerkelijk van je verwacht.

- stil geworden

Het tuinpad was 10 meter, maar het leek wel een kilometer.

En Roy had zo lang gewacht met aanbellen, tot het niet meer hoefde.

De deur ging al open, en een oude vrouw had hem binnen gelaten.

In de kamer zat haar man naar de TV te kijken, ook al stond hij uit.

Op het dressoir een foto, van de hond. De dode hond, dacht Roy.

Verder geen foto's.

En in de stilte van de kamer, deed Roy zijn verhaal.

En kwam hij met die vreselijk moeilijke vraag.

"Vergeven?" vroeg de vrouw, toen het hoge woord er uit was. "Jou vergeven?"

"Kun je mij één goede reden geven, waarom ik dat zou doen?"

Amen